

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 30.

Петак 23 Новембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

Инвалидско питање.

То је питање једно од најважнијих у свима државама, које су учествовале у овоме рату.

Немамо при руци статистичких податак, колико је официра — активних и резервних — остало неспособно у овоме рату. Резервне официре не можемо делити од активних, јер врло велики број резервних официра и ако припада цивилном staleжу, ипак неће моћи остати даље у својој струци. Узмимо на пример земљорадника, који је остао сакат у једну или у обе руке.

Код нас земљорадник резервни официр није велики поседник, да може да надзирава а други да ради за њега; он је у најбољем случају имућан домаћин, али зато мора радити као и остали сељаци. Да не ређамо све професије редом, али је извесно, да у многим струкама због неспособности физичке, појединци не могу наставити свој позив, који су до сад обављали. Наравно, да је најтеже за активне официре. Они су се искључиво спремали за војну струку, а за ову је прва погодба потпуна физичка способност.

Што важи за официре, то исто важи и за подофицире и редове. У свима слојевима нашега народа услед инвалидности настаће један поремећај у занимањима. Чак појединци, који би и били у стању да релативно отаљавају свој посао, биће запостављени и надмашени од млађих и здравијих снага. Дакле, и они ће бити у напатку, биће оштећени.

Зато је прешна и света дужност државе, да најозбиљније размисли о питању инвалидског. Није држави једини циљ нити дужност, да се мо даде материјалне потпоре. Материјална се потпора мора у сваком случају осигурати, али она ће бити недовољна, нарочито код нас. Ни најбогатији народи на свету неће бити у стању, да инвалидима онако осигурају њихову егзистенцију, какву би они имали да није било рата и да нису у њему оштећени.

Морају се употребити друга средства, а држава њиме располаже.

Морају се отворити нарочите школе, нарочито курсеви за спрему инвалида у њиховом новом животу.

Ти курсеви морају бити двојак: врсте. Једна ће врста водити рачуна о досадашњој професији инвалида односно о њиховом социјалном положају и интелектуалним способностима, а друга врста о физичком стању инвалида, па према томе омогућити појединцу опстанак у новоме позиву његовог живота. Тих курсева мора бити најразличитијих категорија: за административне и општинске службе, за разне врсте слободних професија, уметности, заната, трговине и т. д.

Те се мере у корист инвалида морају на време предузети, како би, чим настане општи мир, инвалиди могли отпочети свој нови рад и имати спокојан и осигуран живот. Они су то заслужили, и ми им сви дугујемо наше највеће старање.

Ђ. Б.

Ратне и политичке вести.

ВИКТОР ЕМАНУЕЛ НА РИЈЕЦИ.

На позив ријечких Талијана, наша, приспео је у прошлу среду талијански краљ на Ријеку. Талијанске социјалисте, на челу са Туратијем, протествују противу освајачке политике, јер су из искуства каснијег краткога века. Клемансо је примио протест далматинске владе противу талијанске окупације извесних тачака приморја на Слов. Југу.

ЗАШТО ЈЕ ОДВИЈЕНО УБЛАЖИВАЊЕ ПРИМИРЈЕ?

Госпођице Зигфрид председница немачког феминистичког друштва упутила је била париско феминистичком друштву молбу, да оно са своје стране потпомогне акцију, која иде на то да се ублаже услови примирја према Немачкој. Овај предлог одбила је француска влада с мотивацијом, да је нечовечно поступање Немаца у овоме рату онемогућило, да се блажије поступа према Немачкој.

ШПАНИЈА И НОВ ПОРЕДАК У СВЕТУ.

Из Мадрида јављају:

Према вестима листова, дао је приликом дебате у конгресу, граф Романонес ову изјаву, као своје гледиште на нов курс шпанске спољне политике. Шпанија мора упрегити поглед на Сједињене државе и отуда примати подстицаје, који су управљени на све народе света, и мора бити спремна, да призна, да је једини пут

трајноме миру међу народима зајемчити слободу народа на основу правде и правде. Морамо предузети све мере да се одупремо свима политичким, економским и социјалним заплетима, који ће доћи као последица рата. Ове ћемо заплете моћи избећи само онда, ако смо спремни без оклевања и чврстом вољом заузети становиште, које одговара географском положају Шпаније и новим моралним начелима.

АБДИКАЦИЈА ЦАРА ВИЉЕМА.

Цар Виљем је издао следећу изјаву о својој абдикацији:

„Одричем се за увек свих права на пруску круну и права на немачку царску круну, која су с тим везана. Уједно ослобађам заклетве све официре, подофицире и војнике флоте, пруске војске и трупа савезних континената, које су положили мени као свом цару, краљу и врховном заповеднику. Очекујем од њих, да ће до стварања новог реда у немачкој држави помоћи носиоцима фактичке власти, да се немачки народ заштити од опасности анархије, глади и туђинског господарства. Ову изјаву потписујемо нашим властитим потписом и запечатавам царским инсигнијама Дано 28. Новембра (п. н.) Виљем“.

БРАТ ЗА БРАТА.

Загребачке „Пучке Новине“ пишу: „Кад је проглашена слобода, војници су се већином разбежали кућама. Али слободу треба штитити и чувати од сваког непријатеља наше слободе. Таквих непријатеља имамо ми Југословени доста. Према тим непријатељима остали смо без одбране, јер су војници били нестрпљиви да оду кући. Зато је влада Народног Већа морала позвати у помоћ братску српску војску, која се тек повратила у своју земљу, ослободивши је од Немаца и Бугара. И ево, ти јунаци, који су преко три године боравили далеко изван Србије, одељени силом од својих милих и драгих, морали су сад доћи к нама у Срем, Хрватску, Славонију, Босну, Далмацију, да нас не само заштите од Талијана, Мацара и Немаца, него и да нам помогну успоставити ред у нашој земљи. Није ли то тужно, да је наш народ тако несвестан и нехајан, па да не мари за своје добро, већ морају да дођу толико напаћена браћа наша Срби, да нам помогну?!“

Свакога мора да заболи срце, кад помисли на то, да својим нехајем спречавамо драгој нашој браћи Србима, да се врате на своја огњишта, женама и деци својој.“

БАНАТСКИ БАТАЉОН.

У Банату је образован банатски батаљон од тамошњих Срба добровољаца. Командант батаљона је пуковник Делић. Добровољци се непрестано јављају.

ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОЉСКЕ ВОЈСКЕ.

Из Варшаве јављају: Службено се саопштава да број пољских јединица износи на 80 хиљада људи. Из ових одељења установиће се пољска војска.

КОНЦЕНТРАЦИОНА ВЛАДА У РУСИЈИ.

Из Кијева долази вест, да су се представници Споразумних Сила и Русије споразумели. Прихваћен је предлог Споразума да се образује руска влада из свих странака. Ту ће владу штитити руски добровољци и споразумне трупе.

НАША ВОЈСКА ПРЕМА РУМУНИЈИ

Из Оршаве јављају; Услед могућности јавне несигурности, која је делимично потекла због распада бив. аустро-угарске државе, српске су трупе заузеле сем Оршаве још и Водице, Адакале, Верчерову и Турну-Северин, и свуда у тим местима истакли српску заставу. (Примедба: Верчерова и Т. Северин су по букурешком уговору између Румуније и А.-Угарске припали Угарској).

Поздрави из Босне.

Командант друге наше армије, војвода Степа Степановић добио је ове депеше:

Од Народног Већа у Појозну (Добој): „Радосно и једногласно поздрављамо вас, као ослободитеља. Још радосније изјављујемо нашу жељу за сједињење Босне и Херцеговине с братским српским народом, а под скиптром Њег. Величанства Краља Петра I.“

Од котарског Народног Већа у Кључу: „Одбор Народ. Већа у Кључу прогласио је на свечаној нардној скупштини државу под жезлом Њег. Вел. Краља Петра I.“

Од Народног Већа у Ћићави (Добој): „Радосно и једногласно поздрављамо вас као ослободитеља. Још радосније изјављујемо нашу жељу за сједињење Босне и Херцеговине са“

КОЛОСЕУМ

Представе почињу радним даном од 3—9 и по часова,
а недељом и празником од 2—9 и по часова.
Четвртком и понедеоником нов програм.

КОЛОСЕУМ

братским српским народом, а под скиптром Њег. Величанства Краља Петра I^а.

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Аудијенције.

Њ. Краљ. Височанство Престолонаследник примио је у аудијенцију све делегате Народног Већа из Загреба. Поред тога и г. др. Еду Лукинића подпредседника хрватског сабора; г. г. др. Ивана Палечека и др. Душана Пелеша посланике на хрватском сабору; и г. др. Ђуру Цамоњу посланика на босанском сабору. Г. др. Цамоња је поздравио Њ. Кр. Височ. Престолонаследника као херцеговачки Хрват, истакнувши, да ето и Хрвати, уједињени с браћом Србима и Словенцима, након 800 година опет добијају владара своје крви. Њ. К. В. Престолонаследник је и овом приликом поновно изјавио своје задовољство, што је српска војска са одушевљењем и искреношћу примљена у југословенским крајевима бивше аустроугарске монархије.

Даље примљени су у аудијенцију и г. Душан Кеџмановић, окружни пројектор из Београда; г. др. Војо Вукотић, посланик на бечком царевинском већу г. др. Саво Љубица, посланик на босанском сабору; и г. др. Лука Чапрајић, посланик на босанском сабору, Њег. Кр. В. Престолонаследник вама се интересовао за све политичке, социјалне и економске прилике у југословенским земљама бивше аустроугарске монархије. Поновно је изјавио своју топли жељу, да народно јединство има бити темељ и аксиом целе наше политике и залог боље и лепше будућности.

Нов начелник београдске војне станице.

Допутовао је у Београд и јуче је примио дужност начелника главне војне београдске станице господ. Владимир Брундлих, пешад. потпуковник, ранији начелник исте станице.

Општинска објава.

Београдска општина позива све старешине сигомашних породица мобилисаних војника, каслара, поднаредника и наредника, које сада живе у Београду, да се пријаве војном одељењу београдске општине ради давања потребних података за израду списка таквих породица за пријем помоћи.

Ако је старешина породице одсутан пријавиће се најстарији члан дотичне породице. Ако су у породици само деца пријавиће их онај ко о њима води старање.

Пријавиће се по овоме реду: у року од два дана по излаку у новинама све старешине односно стараоци чија имена почињу писменима од А до Љ укључно а после тога времена у року од два дана старешине односно стараоци чија имена почињу писменима од М до П. Они који буду доцније дознали за овај позив јавиће се чим то дознају. Сабом да погледу пријавне листе.

Забава у официрском дому.
Прекрасна забава у Официрском дому, к ју су приредиле београдске госпођице у част изасланика Народног Већа, испала је одлично. Њу су посетили Њ. В. Престолонаследник, чланови већа, министри, француски, енглески, талијански и наши официри, као и већи број дама.

Д-р А. Корошец допутовао.
Председник југословенског Народног Већа д-р А. Корошец допутовао је из Женеве у Београд.

† Љуба Ковачевић.

Љуба Ковачевић, државни саветник, члан Академије Наука, бив. министар провете, преминуо је 19. окт. м. у Врњцима. Бог да му душу прости!

Оправка железничког моста.

Јуче су стигли у Београд шест стотина мађарских стручних радника за оправку савског моста. Мост ће бити готов за 20 до 25 дана и та а ће се намирице довозити директно из Фијуме у Београд.

Оправка жељезничке пруге.

За неки дан долазе 2400 мађарских жељезничких радника за оправку пруге Београд—Ниш.

Епископ Србије.

Епископ шабачки Господин Србије ослобођен је ропства бугарског и жив и здрав догубово је до манастира Св. Романа код Алексинца.

Пошта.

Београдска Пошта отпочела је да ради и за сад прима само војничка и званична писма Приватна писма не прима.

Трамвај.

За дан два пустиће се у саобраћај и трамвај бр. 2. То је пруга Славнија—Савско Пристаниште. Управа за сада није у могућности, да отвори вожњу и од Савског Пристаништа до Калемеглана.

Намирице за Београд.

У Смедерево је стигао већи транспорт намирица, упућених за Београд. Оне ће се сад брзом транспортом до Београда, јер је пут од Смедерева до Београда тако искварен, да је на њему за сада готово сваки саобраћај искључен.

Нове поштанске марке.

Готове су нове поштанске марке. Формат је објачан, а у средни су слике Краља Петра и Престолонаследника Александра, на форму јубиларних марка од 1904 год.

Бесправно клање стоке.

Морамо се понова вратити на ову ствар, јер, и поред опомена наших и мера, које је надлежна власт, по дужности својој, предузела против бесправног клања стоке и торбарња (меса) по улицама и кућама, ово казнама радња врши се и даље. Та је и на штету здравља, и на штету општине а и на штету оних наших грађана, који, по закону, имају права на снабдевање грађанства овом неопходном намирицом за живот. И јуче се, испод руке, продавало месо говеђе и телеће по 6—8 круна килограм, а од стоке, која се кришом и без икакве лекаске контроле коље по разним буџацима. Месо то испод сваке је критике — права лепотица.

А као што рекосмо, у нас је законом одређено, ко има право на клање стоке и предавање. У нас постоји Удружење Месарско-Кобасичарско, које је основано по одобрењу Знатске Коморе и чији је циљ: да ради на унапређењу месарско-кобасичарског заната у Србији; на сузбијању бесправног рада, торбарња по улицама, и клања и препродаје стоке по приватним становима, кућама, кафанама и механама.

Нама није познато, да ли је то удружење, позвано свјим правилима, предузело какве кораке, да се ст не на пут бесправном клању стоке и торбарњу. Али и без тога сматрамо, да је власт, у интересу здравља, дужна, да провери ко све, по нашим законима, има право да буде месар и кобасичар, и ко је за свој рад одговоран пред законом, а да лиц ма, која су за време окупације стекла какве месарске концесије, забрине даље пар и упуту их на поштовање закона. Тако исто треба и на општини кој кланици допустити рад само онима који су на то већ добили право од наше власти, као једино позване и надлежне.

Нема сумње да би онна престало и набављање стоке по мраку, на којој газа кука.

Последње вести.

АМЕРИЧАНИ У КОБЛЕНЦУ.
Трећа америчка армија окупирала је Кобленц. Према уговору о примирју савезници имају права да поседну и ове три тачке на десној обали Рајне: Мајнц, Кобленц и Келн.

УЛТИМАТИМ НЕМЦИМА.

Из Париза јављају, да је генералисим Фох послао Немцима ултиматум, којим тражи предају најбољих локомотива. Председник немачке комисије за примирје Ерцбергер изјавио је, да је немогућно изаћи на сусрет тој жељи, јер се из саобраћаја сада не могу повући првокласне локомотиве.

ОГЛАСИ

Д-р. К. Николић, пуковник у пензији, због жалости у кући, не може примати посете о свом Крсном имену Св. Акимпију. 1-2

Вешта КУВАРИЦА потребна је одмах. Јавити се у Редакцији овога листа.

НА ПРОДАЈУ

Једне ЧЕЗЕ добре и нове. Јавити се Македонска 20. 1-2

Ђорђе Тошић, жандармеријски официр, јавља својој фамилији и познаницима, да је се здравом вратио и сада се налази као командир митралеског одељења у Бинту. Пошта бр. 3.

ТРАЖИ СЕ једно младо КУЧЕ боље и веће расе. Ко има за продају нека се обрати Уредништву овога листа под внаком „Куче“. 1-2

ОФИЦИРСКО одело, чизме од руског лака, црне фине цивил панталоне и салонске лак ципеле, све ново на продају. Београдска ул. 1 у авлији над чесмом. 2-3

Моја добра сестра, односно тетка, стара-мајка

† ДРАГА

пок. Срете Поповића, бив. члана Касације преминула је 22. т. мес. изјтра, у својој 84. години. Тело миле нам покојнице сакраниће се у Петак 23. ов. мес. у 3 сата по подне, по војном сату. Стан Цетињска ул. бр. 40.

Ожалостињени:

Брат: Пера Јовановић, директор банке у Софији; братанице: Олга и Ирина; унука: Олга Јовановић и остала родбина.

Драга Љ. Ковачевића са кћерим, Станком Светочири Матић, Милцом Милана Ракића, Оливером, зетовима и осталом родбином извештава срочника, пријатеље и познанике, да је њихов дојар муж, нежан отац, таст ит.д.

† ЉУБОМИР КОВАЧЕВИЋ

државни ветеринар, члан Академије Наука у Београду, 3 гребу итд.

преминуо 19. окт. мес. у 10 час. у вече у Врњачкој Бањи неочекавши да у својој, препорођеној и увеличаној Домовини, за коју је и до последњег часа неуморно радио, ужива плодове. 1-3

Београд, Новембра 1918. год.

Женске ШЕШИРЕ и сву модиску робу продајем знатно јевтиније

СИМА ЛАЗАРЕВИЋ
Кр. Милана 120, близу „Славије“ 3-5

Драгутин Павловић

обвезник 7, пука III поз., да се јави Краља Милана ул. 118, код Таковићке. 2-3

Управи

трамваја и осветљења потребни су два коња за вучу. Ко има на продају нека се обрати овој управи. 2-2

Рафове

ТЕЗГЕ, КАНТЕ за бакалску робу продају се у Царице Милице улици бр. 16 од 10—12 пре подне. 2-2

Стан са намештајем на горњем спрату, електриком и послугом ИЗДАЈЕ СЕ ПОД ЗАКУП. Упитати Његушеву улица бр. 22 близу Цветног Трга. 3-3

ДРВА ЗА ГОРИВО има на продају у Босанској ул. бр. 22. 3-5

Купујемо и продајемо:

Све врсте КОЖА, сувих, сирових и усольених као ОПАНАКА грађених и пресних.

Распродајемо: шамија, порхета и грудњама, метле, салцајса, сапуна за в.ш и миришљавих. Зејтина машинског, плави камен, калафонијум, рафије и друге разне робе. Продаја на велико.

Кожеврска радња

Мигрић, Новаковић и Стефановић
Кнез Мих. ул. 42. 1-5

Кобасичарска радња

тражи вешту продавачицу. Упитати Драгачевска бр. 21.

Мој добри и нежни брат

† Душан Поповић

уред. „Рад. Новина“ преминуо је 2. Новембра о. г. у Лондону. 3-3
Бранка Рајчевић.